

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 18Ps/24/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7625202770
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 11. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Macalová
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2025:7625202770.2

Uznesenie

Okresný súd Spišská Nová Ves v právnej veci opatrovanca: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. X, zastúpený opatrovníkom: Obec Žehra, právne zast. Advokátskou kanceláriou Hovan a Hospúdko, s.r.o. so sídlom M. Gorkého 8, Spišská Nová Ves IČO 47 233 419 a procesným opatrovníkom JUDr. Martinou Klačanskou, vyššou súdnou úradníčkou Okresného súdu Spišská Nová Ves, za účasti Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves, Elektrárenskú 1, v konaní o návrhu navrhovateľa DOMOVINA n. o., Žehra 1, právne zast.: JUDr. Simona Stoláriková, advokátka, so sídlom Zimná 62, Spišská Nová Ves, IČO: 55 290 469 na zmenu opatrovníka takto

rozhodol:

I. Návrh **z a m i e t a.**

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 30.6.2025 žiadal, aby súd odvolal Obec Žehra z funkcie opatrovníka A. B., nar. X.X.XXXX a ustanovil mu za opatrovníka D. E. F. G., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom H. XX, H. I. E. s právom zastupovať opatrovanca v rozsahu obmedzenia a spravovať jeho majetok iba v bežných veciach. Zároveň mu žiadal uložiť povinnosť predkladať súdu dvakrát ročne správy k 30. júnu a 31. decembru príslušného kalendárneho roka o tom ako je o opatrovanca postarané a o nakladaní s jeho majetkom. Voči doterajšiemu opatrovníkovi uplatnil nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. V návrhu uviedol, že poskytuje sociálne služby celoročnou pobytovou formou fyzickým osobám, ktoré sú z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu alebo ťažkého zdravotného postihnutia odkázané na pomoc. V súčasnosti poskytuje sociálne služby celkovo 112 prijímateľom sociálnych služieb, pričom opatrovanec je jedným z nich. Bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony a za opatrovníka mu bola uznesením zo dňa 7.2.2022 ustanovená Obec Žehra. Opatrovník neplní svoje povinnosti riadne. Dlhodobu koná v rozpore so záujmami opatrovanca a v konečnom dôsledku ani nemá vôľu vykonávať túto funkciu. Okrem opatrovanca je súčasne opatrovníkom ďalších 64 prijímateľov zariadenia DOMOVINA, n.o., ktoré dlhodobo rieši jeho nedostatočnú súčinnosť, a to najmä v oblastiach, ktoré sú výlučne jeho zodpovednosťou. Uvedené vyústilo do podania podnetu na preskúmanie výkonu opatrovníctva a jeho dopadu na osoby so zdravotným postihnutím. Opatrovník dlhodobo a opakovane zlyhával pri výkone zákonných povinností v súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti jeho opatrovancom. Problémy sa netýkali len akútnych zásahov, ale aj plánovaných vyšetrení, zákrokov a iných zdravotných úkonov kedy bolo nevyhnutné udelenie informovaného súhlasu. Opakovane nereagoval na jeho výzvy a nedostavil sa na vopred dohodnuté termíny ani opakované žiadosti zo strany zdravotníckych zariadení. Takéto správanie viedlo k odkladaniu alebo zmareniu poskytovania zdravotnej starostlivosti čím dochádzalo k bezprostrednému ohrozovaniu zdravia opatrovancov. V dôsledku uvedeného po konzultáciách s jeho právnym zástupcom došlo napokon k substitučnému riešeniu, a to udeleniu plných mocí na poskytnutie informovaného súhlasu

jeho zamestnankyniam. Poukázal na konflikt medzi pozíciou obce ako zákonného opatrovníka, ktorý má konať výlučne v prospech opatrovanca (všetkých svojich opatrovancov) a jej súčasným postojom ako samosprávy, ktorá neprispieva na zabezpečenie sociálnych služieb opatrovancov hoci sú pre ich život a zdravie nevyhnutné. Obec Žehra má v platnosti Všeobecne záväzné nariadenie č. 2/2021 o poskytovaní finančného príspevku na stravovanie dôchodcov. V zmysle jeho aktuálneho znenia spadá pod skupinu oprávnených občanov – dôchodcov aj opatrovanec. Napriek tomu obec ako ustanovený opatrovník o predmetný príspevok v prospech opatrovanca nepožiadala. Dňa 14.6.2024 sa zúčastnil zasadnutia obecného zastupiteľstva. V nadväznosti na opakované žiadosti o poskytnutie transferu z rozpočtu obce proaktívne vypracoval žiadosti o poskytnutie tohto príspevku každého oprávneného opatrovanca osobitne a obec mala pripraviť zmenu nariadenia tak, aby mu poskytoval príspevok nakoľko opatrovancom zabezpečuje stravu priamo v zariadení. Obec však odmietla pristúpiť k zmene nariadenia. Ide o neakceptovateľné zlyhanie opatrovníka, ktorý nekoná v prospech opatrovanca. Problematická je tiež akákoľvek spolupráca a vecná komunikácia s opatrovníkom súvisiaca so správou finančných prostriedkov opatrovancov. V minulosti mal opatrovník zamestnankyňu, ktorá riadne a konštruktívne spolupracovala a v prípade potreby reagovala na žiadosti týkajúce sa úhrad platieb opatrovancov. Tento model sa však časom rozpadol z dôvodu úplnej pasivity zo strany opatrovníka čo má za následok zvyšujúce sa zadĺženie samotných opatrovancov. Hoci vo vzťahu k opatrovancovi dlh neevidujú, vo vzťahu k ďalším opatrovancom opatrovníka celkovo eviduje ku dňu 31.5.2025 nedoplatok na úhradách vo výške 60 543,28 eur. Navrhovaný opatrovník je osobou, ktorá má dlhoročné skúsenosti v oblasti poskytovania sociálnych služieb. Je riaditeľom Centra sociálnych služieb H. B., I. a disponuje potrebnými odbornými znalosťami, empatiou a schopnosťou zodpovedne zastupovať a chrániť záujmy opatrovanca. Keďže uvedené zariadenie je členom Združenia sociálneho turizmu, navrhovaný opatrovník opatrovanca, ako aj väčšinu ďalších opatrovancov osobne pozná a má s nimi dlhodobý kontakt. Nie je v žiadnom ekonomickom ani inom konflikte záujmov vo vzťahu k výkonu funkcie opatrovníka. Nárok na náhradu trov konania žiadal priznať v zmysle ust. § 55 CMP s odôvodnením, že potreba iniciovania tohto konania bola vyvolaná výsostne zavineným konaním opatrovníka a cieľom podania návrhu je prispieť k ochrane práv opatrovanca.

3. Navrhovateľ spolu s návrhom súdu doručil v kópii čestné vyhlásenie D. E. F. G. zo dňa 16.6.2025, uznesenie Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 15Ps/33/2021-16 zo dňa 7.2.2022, podnet na preskúmanie výkonu opatrovníctva a jeho dopadu na osoby so zdravotným postihnutím zo dňa 26.5.2025 doručený Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, Račianska 153, Bratislava, prehlásenie zamestnancov navrhovateľa zo dňa 26.5.2025 o udelení plnej moci opatrovníkom na právne úkony pri úkonoch spojených s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, Všeobecne záväzné nariadenie Obce Žehra č.2/2021, zápisnice z 22. zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Žehre konaného dňa 14.6.2024 a z 24. zasadnutia konaného dňa 29.11.2024, faktúry o úhradách doplatku za stravu pre seniorov č. DF2024/387, DF2024/619, DF2024/689, DF2025/255 v období 06/24, 10/24, 11/24, 04/25, výzvu navrhovateľa na spoluprácu doručenú Obci Žehra zo dňa 20.5.2024, podania navrhovateľa označené ako ekonomicko-finančné požiadavky pre prijímateľov sociálnej služby (opatrovník Obec Žehra) zo dňa 6.6.2024, 7.11.2024, prehľad nedoplatkov z úhrad vyčíslených do 31.5.2025 v celkovej výške – 60 543,28 eur.

4. Uznesením sp. zn. 18Ps/24/2025-54 zo dňa 16.7.2025 súd ustanovil opatrovancovi za procesného opatrovníka pre toto konanie JUDr. Martinu Klačanskú – vyššiu súdnu úradníčku tunajšieho súdu.

5. Podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 1.8.2025 ustanovený opatrovník s návrhom nesúhlasil. Namietal aktívnu legitímáciu navrhovateľa na podanie návrhu s tým, že nepredstavuje subjekt oprávnený takýto návrh podať nakoľko nepreukázal akýkoľvek právny záujem na zmene opatrovníka. Dôvod, pre ktorý sa navrhovateľ rozhodol podať návrh, je výlučne finančný. Ide mu o zmenu v prospech zlepšenia vlastného financovania čo je v rozpore so základným účelom zmeny opatrovníka a to ochranou práv a právom chránených záujmov opatrovanca. S poukazom na uvedené navrhol návrh odmietnuť alternatívne zamietnuť a účastníkom nárok na náhradu trov konania nepriznať. Poprel tvrdenia o tom, že neplnil svoje povinnosti opatrovníka a už vôbec, žeby konal v rozpore so záujmami opatrovanca. Svoje povinnosti plnil vždy svedomito a dôkladne, vždy reagoval na akékoľvek otázky, požiadavky, resp. podnety voči opatrovancovi v najskoršom možnom termíne. Poctivo zastupoval opatrovanca, komunikoval s úradmi, viedol účtovnú evidenciu o správe majetku, kde analyzoval príjmy a výdavky opatrovanca a následne pravidelne, dodržiujúc právoplatné rozhodnutie súdu, predkladal správu o nakladaní s majetkom. Vzhľadom k tomu, že opatrovanec býva u navrhovateľa, tak akékoľvek

podnety v súvislosti s opatrovancom prichádzajú od navrhovateľa a on tieto žiadosti a podnety spracovával podľa svojich časových možností a pracovného vyťaženia. Je však potrebné vziať do úvahy fakt, že Obec Žehra nevykonáva výlučne opatrovnícku činnosť voči opatrovancom, ale takisto má na starosti činnosti súvisiace s chodom samotnej obce ako sú administratívne činnosti rôzneho charakteru, financovanie, hospodárenie s hnutelným a nehnuteľným majetkom obce, zabezpečovanie verejnoprospešných služieb, príprava projektov a plánov do budúcnosti, normatívna činnosť obce a pod. Z uvedeného vyplýva, že je z pohľadu starostu obce pri väčšine prípadov takmer nerealizovateľné byť k dispozícii exaktne v tom momente, kedy to od neho vyžaduje samotný opatrovanec. Avšak aj napriek zaneprázdnenému programu obce sa starosta vždy s opatrovancom, resp. zástupcom navrhovateľa spojil v čo najkratší možný čas za účelom vyriešenia jeho problému či požiadavky. Návrh na zmenu opatrovníka vychádza skôr z toho, že nerefletoval finančné požiadavky navrhovateľa. Poukázal na to, že navrhovaný opatrovník je pracovne viazaný na Obec Spišský Štvrtok, konkrétne centrum sociálnych služieb, kde je riaditeľom a odhliadnuc od možného konfliktu záujmov navrhovaného opatrovníka a opatrovanca bývajúcего v inej neziskovej organizácii, sťažá sa aj flexibilné riešenie problémov opatrovanca, predovšetkým pre vzdialenosť obcí Spišský Štvrtok a Žehra. Argument navrhovateľa, že systematicky nespolupracoval so zdravotníckymi zariadeniami v zariadení DOMOVINA a ani s ostatnými pracovníkmi v regióne je nepravdivý a irelevantný. To, že neposkytol informovaný súhlas hneď v ten moment, kedy bol o to žiadaný, ale v krátkosti na to s prihliadnutím na jeho časový rozvrh, nemožno považovať za systematickú nespoluprácu. Uvedomoval si, že je v súlade s najlepším záujmom opatrovanca, aby potrebný informovaný súhlas na poskytnutie zdravotnej starostlivosti mohlo dávať samotné zariadenie, v ktorom je opatrovanec umiestnený. Pokiaľ by takéto riešenie nemalo opodstatnenie a ani by neexistovala ochota spolupracovať zo strany zamestnancov, ktorým bola udelená plná moc, k tomuto by nikdy nedošlo. Išlo o dobrovoľné rozhodnutie oboch strán v záujme čo najlepšej starostlivosti o opatrovanca. Poukázal na to, že v zmysle §5 VZN č. 2/2021 vydaného Obcou Žehra stravovanie sa zabezpečuje prostredníctvom dodávateľa „Reštaurácia NOVA, Hviezdoslavova 92, 053 61 Spišské Vlaky,“ Obec sa vo VZN zaviazala poskytovať dôchodcom príspevok na stravovanie v nadväznosti na to, že strava sa bude zabezpečovať prostredníctvom stravovacieho zariadenia, ktoré je vymedzené v nariadení. Teda aj keby mal opatrovanec nárok na poskytnutie finančného príspevku na stravovanie, ten si je potrebné uplatniť v rámci objednávaní obedov zo spomínanej reštaurácie. Opatrovancom je však zabezpečená strava v jedálni navrhovateľa. Problematika príspevku stravy je dlhodobou záležitosťou, kedy navrhovateľ nežiadal príspevok na stravu ani za predchádzajúceho vedenia obce a súčasný starosta je prvým zo sledu jeho predchodcov, ktorý sa uvedenú problematiku snažil riešiť a inicioval za týmto účelom aj zasadnutia obecného zastupiteľstva. Obec Žehra ako opatrovník a ako orgán územnej samosprávy nie je to isté. Opatrovník nie je priamo napojený na rozpočet obce a nemôže rozhodovať o tom, či obec poskytne domovu sociálnych služieb nejaké financie. Nie je v kompetencii opatrovníka prerozdeľovať obecné rozpočtové prostriedky a rozhodovať o tom na aké účely sa využijú.

6. Navrhovateľ v podaní doručenom súdu dňa 27.10.2025 poukázal na to, že až do iniciovania konaní o zmenu opatrovníka opatrovník nepreukázal žiadnu aktivitu smerujúcu k zisteniu aktuálneho zdravotného stavu opatrovancov ani prostredníctvom praktickej lekárky opatrovancov či psychiatricky. Napriek jeho opakovanej snahe o spoluprácu ho listom zo dňa 20. 05. 2024 formálne vyzval na poskytnutie súčinnosti pri riešení administratívnych úkonov nevyhnutných pre riadny výkon funkcie opatrovníka. Dňa 16.05.2024 sa opatrovník dohodol s ich zamestnankyňou na stretnutí a následnej návšteve pobočky Poštovej banky za účelom zrušenia existujúcich účtov opatrovancov J. F., K. L., J. M., J. F. a K. J. a prevodu finančných prostriedkov, pričom sa na toto stretnutie nedostavil a svoju neúčast' žiadnym spôsobom neospravedlnil. S totožnou požiadavkou bol písomne oslovený aj v dňoch 07.11.2024 a dňa 19.11.2024. Uvedeným opatrovancom zriadil osobné účty až dňa 26.11.2024. Po ich zriadení bol opakovane vyzývaný aj na zriadenie inkasných príkazov na úhradu nákladov spojených so sociálnou službou, avšak ani v tomto smere nekonal. K dnešnému dňu inkasné príkazy neboli zriadené a výpisy mu nie sú sprístupňované. Opatrovník nedostatočne vykonáva svoje povinnosti aj v oblasti ochrany majetku opatrovancov. Nevyvinul primerané kroky na uplatnenie pohľadávky z dedičstva, ktoré zákonne patrilo jednému z opatrovancov L. K., hoci mal reálne možnosti tak urobiť. Má k dispozícii právoplatné rozhodnutie o dedičstve, ktorým bol opatrovancomi priznaný nárok na vyplatenie sumy 7 281,65 € od druhého dediča, a to v lehote do troch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia. Podľa jeho informácií opatrovancomi bola vyplatená len časť uvedenej sumy. Ďalším prípadom zanedbania ochrany majetkových práv opatrovancov zo strany opatrovníka je nedávny výkon exekúcie vedený proti opatrovancomi N. A., v rámci ktorého konajúca súdna exekútorka vykonala zrážky z jeho účtu aj z

časti príjmu, ktorá mala byť podľa osobitných predpisov ponechaná na zabezpečenie jeho základných životných potrieb. Opatrovník začal situáciu riešiť až po upozornení z jeho strany. Taktiež doposiaľ nenahlásil Sociálnej poisťovni zmenu opatrovníka opatrovancov, v dôsledku čoho sú rozhodnutia doručované na meno opatrovancov alebo ich bývalých opatrovníkov. Podobný stav pretrváva aj pri opatrovancoch, ktorí majú zriadené bankové účty, kde opatrovník nenahlásil zmenu oprávnenej osoby ani príslušným bankovým inštitúciám. Stanoviská príbuzných dvoch z opatrovancov konštatujú dlhodobú pasivitu opatrovníka vo vzťahu k nim. Do času iniciovania predmetných súdnych konaní ho opatrovník kontaktoval len v prípade, kedy mu boli doručené výzvy zo strany súdu na predloženie správy o nakladaní s majetkom opatrovancov. S tvrdením opatrovníka vo vyjadrení, podľa ktorých by hlavným motívom podania návrhu mala byť finančná motivácia a osobný konflikt medzi jeho štatutárnym orgánom a starostom Obce Žehra nesúhlasí. Dlhodobo a korektne poukazuje na neudržateľný stav, kedy dochádza k zadlžovaniu obyvateľov Obce Žehra, ktorí sú prijímateľmi sociálnych služieb v jeho zariadení, a to najmä z dôvodu nedostatočných príjmov týchto osôb na úhradu nákladov spojených s poskytovaním sociálnej služby. V snahe o spoločné riešenie tejto situácie opakovane oslovoval Obec Žehra s cieľom dohodnúť možnosti finančnej pomoci. Žiadosť o poskytnutie transferu z rozpočtu obce bola podaná ešte dňa 22.12.2022, teda v čase pred nástupom súčasného starostu obce do funkcie po doplnkových voľbách v roku 2023. Predmetom tohto konania nie je zadlženosť prijímateľov, otázky financovania zariadenia sociálnych služieb ani iné ekonomické okolnosti. So zohľadnením skutočností, že nemá vedomosť o tom, aby existovali blízke osoby opatrovanca, ktoré by súhlasili s ustanovením do funkcie jeho opatrovníka, navrhol inú vhodnú osobu v podobe navrhovaného opatrovníka. K argumentu opatrovníka, podľa ktorého by prekážkou ustanovenia navrhovaného opatrovníka do funkcie mal byť (okrem iného) fakt, že pracuje v H. Štvrtku, je irelevantné. Poukázal na existujúce súdne rozhodnutia, ktorými za opatrovníkov sú pravidelne ustanovované aj osoby, ktoré sú od zariadenia sociálnych služieb geograficky vzdialené omnoho viac. Námietku opatrovníka o aktívnej vecnej legitímácii navrhovateľa označil tendenčnú, spočívajúcu v svojoľnej úvahe bez adekvátnej argumentácie. Konanie o návrhu na zmenu opatrovníka podlieha režimu zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) a je nesporné, že vo vzťahu k predmetnému konaniu neexistuje taxatívny výpočet subjektov oprávnených iniciovať toto konanie. Aktívna vecná legitímácia je teda odvádzaná od právneho záujmu na ochrane práv a právom chránených záujmov opatrovanca. Tento možno odvodiť aj od samotnej zákonnej úpravy povinností poskytovateľa sociálnych služieb v rámci ustanovení zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o sociálnych službách“). Zákonodarcou ukladá poskytovateľovi sociálnej služby povinnosť nielen pasívne napĺňať základné životné potreby prijímateľa, ale aktívne vystupovať pri ochrane jeho práv a právom chránených záujmov. Jeho aktívna vecná legitímácia je podložená aj procesným prepojením konaní podľa CMP. Podľa ustanovenia § 248 CMP je totiž konanie o obmedzení spôsobilosti osoby spojené s konaním o ustanovení opatrovníka. Zároveň, ustanovenie § 233 CMP výslovne uvádza, že navrhovateľom v konaní o obmedzení spôsobilosti môže byť aj poskytovateľ sociálnych služieb, ak ide o ochranu práv svojho klienta. Tvrdenie opatrovníka, že návrh na zmenu opatrovníka je motivovaný výlučne finančnými dôvodmi, je nielen nepodložené, ale aj nepochopením samotnej podstaty fungovania navrhovateľa. Navrhovateľ je nezisková organizácia, ktorej účelom je poskytovanie sociálnych služieb prijímateľom, nie dosahovanie zisku. Opatrovník svoje tvrdenie o plnení povinností opatrovníka žiadnym spôsobom nepreukázal. Nie je zrejmé na podklade čoho by mal viesť účtovnú evidenciu opatrovancov nakoľko vo väčšine prípadov totiž nemá vedomosť o stave ich finančných prostriedkov na osobných účtoch ani o príjmoch (dôchodkoch). Argumentácia, že ako obec nevykonáva výlučne opatrovnícku činnosť je nepresvedčivá nakoľko spolupracuje aj s inými obcami a mestami, kde výkon opatrovníctva funguje riadne. Splnomocnenie na poskytovanie informovaného súhlasu bolo akceptované výlučne ako následok dlhodobej a opakovanej nespolupráce opatrovníka pri zabezpečovaní zdravotnej starostlivosti pre opatrovancov. Všeobecne záväzné nariadenie č. 2/2021 prijala obec, ktorá zároveň vystupuje ako opatrovník, ktorý sa žiadnym spôsobom neusiloval o jeho praktické uplatnenie v prospech opatrovancov. Výkon opatrovníctva zo strany obce je založený na predpoklade, že obec je ako právnická osoba schopná zabezpečiť riadny výkon tejto funkcie, a to aj prostredníctvom svojich personálnych a finančných zdrojov. Poukázal na prax iných miest a obcí, ktoré si povinnosti opatrovníka riadne plnia a pritom využívajú dostupné rozpočtové nástroje na podporu opatrovancov (napr. mesto Michalovce poskytujúce jednorazové dávky na pokrytie potrieb opatrovanca).

7. Na preukázanie uvádzaných tvrdení navrhovateľ spolu s podaním doručil súdu v kópii oznámenie o rodinných príslušníkoch opatrovanca zo dňa 27.10.2025, potvrdenie navrhovateľa k jednorazovej

dávke pre prijímateľa sociálnych služieb poskytnutej Mestom Michalovce zo dňa 13.12.2024, emailovú a písomnú komunikáciu navrhovateľa s opatrovníkom, oznámenie komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím zo dňa 11.8.2025, čestné vyhlásenie príbuznej opatrovanca J. O. zo dňa 15.10.2025, rozhodnutia súdov vo veciach ustanovenia a zmeny opatrovníka, čestné vyhlásenie J. K. B., praktickej lekárky pre dospelých so sídlom všeobecnej ambulancie pre dospelých Hlavná 4, Kropáčky zo dňa 20.10.2025 a J. P. Q. so sídlom psychiatrickej ambulancie, Námestie SNP 2258/2, Spišská Nová Ves, rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie, Bratislava zo dňa 5.12.2024 o dôchodkoch opatrovancov adresované zamestnankyniam navrhovateľa, upovedomenie o začatí exekúcie vedenej súdnou exekútkou JUDr. Barborou pod č. 289EX 391/25 a žiadosť Obce Žehra zo dňa 26.6.2025 o odblokovanie účtu povinného, uznesenie Mestského súdu Košice č. K2-24D/536/2021-141 zo dňa 28.11.2023, podanie Obce Žehra doručené navrhovateľovi zo dňa 10.10.2025 označené ako „odvolanie splnomocnení/plnomocenstiev, žiadosť navrhovateľa o poskytnutie transferu z rozpočtu Obce Žehra zo dňa 22.12.2022 s vyčíslením nedoplatkov prijímateľov sociálnych služieb k 30.11.2022 vo výške 97 855,92 eur.

8. Podaním doručeným súdu dňa 7.11.2025 Okresná prokuratúra Spišská Nová Ves, Elektrárenská 1 oznámila podľa § 13 ods. 1 a § 277 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporný poriadok v znení neskorších predpisov vstup do konania.

9. Na prejednanie veci súd nariadil na deň 14.11.2025 pojednávanie, na ktorom vypočul účastníkov konania, oboznámil sa s listinnými dôkazmi a zistil nasledovné:

10. Navrhovateľ na pojednávaní na návrhu zotrval. Jeho právna zástupkyňa poukázala na skutočnosti uvádzané v písomných podaniach doručených súdu. V zmysle jej prednesu sa navrhovateľ zmeny opatrovníka domáha z dôvodu neplnenia povinností a absencie súčinnosti z jeho strany čo sťažuje zabezpečenie adekvátnej starostlivosti o opatrovanca čo preukazujú čestné vyhlásenia jeho zamestnankýň, ošetrovujúcich lekárov a niektorých príbuzných opatrovancov, ako aj správa verejného komisára pre osoby s o zdravotným postihnutím. Poukázala na to, že pod porušenie povinnosti pri výkone opatrovníckej činnosti ustanovenie § 277 CMP subsumuje aj neposkytovanie súčinnosti. Opatrovník začal byť vo vzťahu k opatrovancom aktívny a začal sa o nich zaujímať až po iniciovaní tohto konania. Jeho výzvy deklarujú, že evidenciu v opatrovníckej agende nevedol. Zasielanie správ súdu neznamena automaticky riadny výkon opatrovníctva nakoľko ide len o formálnu stránku jeho výkonu. Ak sa opatrovník osobne o opatrovanca nezaujíma a nenadväzuje s ním žiadny kontakt, ide o dôvod na jeho zmenu. V tejto súvislosti poukázala na rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 4.4.2024 sp. zn. 6Ps/26/2022 zo dňa 27.2.2025. Navrhovateľ nemá vedomosť o blízkych osobách opatrovanca, ktoré by s ustanovením do funkcie opatrovníka súhlasili. Poukázala na odborné znalosti navrhovaného opatrovníka, ktorý s ustanovením do funkcie vyslovil súhlas.

11. Z výpovede štatutárneho zástupcu navrhovateľa na pojednávaní vyplynulo, že je jeho riaditeľom po dobu 7 rokov. Súčasný starosta Obce Žehra je starostom od r. 2023. S predchádzajúcim vedením obce bola ich spolupráca bezproblémová. Opatrovnícke záležitosti mal na starosti konkrétny zamestnanec obce, ktorý už nie je jej zamestnancom. V priebehu týchto konaní bol obcou určený zamestnanec poverený zastupovaním starostu pri výkone opatrovníckej funkcie p. I.. Je pravdou, že sa domáhali osobného stretnutia v zariadení, v tom čase bol na školení. Dohodli stretnutie na iný deň, na ktoré p. I. neprišiel. Do zariadenia prišli v iný deň, v tom čase nebol prítomný v zariadení. Zamestnanci zariadenia ho požiadali, aby odišiel. Spolupráca s opatrovníkom je po dobu 2 rokov nedostatočná. Opatrovník neoznámil sociálnej poisťovni, že došlo k zmene opatrovníctva. V tejto súvislosti je pošta doručovaná bývalej zamestnankyni ich zariadenia. Úhrady za sociálnu službu sú ich zariadením vykonávané na základe zriadených inkasných príkazov z účtov opatrovancov. Pred uzavretím plnomocnenstva opatrovníkom na udeľovanie súhlasov s poskytovaním zdravotnej starostlivosti sa stala situácia kedy opatrovanec K. Q. bol v období od 9.6. do 14.6.2024 hospitalizovaný na ortopedickom oddelení v Nemocnici v Prešove za účelom realizácie plánovaného zákroku. Uvedenú skutočnosť oznámila zdravotná sestra starostovi Obce Žehra v piatok 7.6.2024. Zo zdravotníckeho zariadenia mu bola poskytnutá informácia, že nebol poskytnutý informovaný súhlas. Ich zamestnankyňa kontaktovala starostu, ktorý uviedol, že ide na omšu. Informovaný súhlas udelil v nedeľu 9.6. vo večerných hodinách po 4 telefonátoch, a teda zákrok bol vykonaný. Aktuálne došlo k vypovedaniu tohto plnomocnenstva opatrovníkom. K žiadostiam o finančných transfer obce a príspevkov na stravné opatrovancov uviedol, že to nie je predmetom opatrovníctva. Dodal, že o uvedené žiadali nakoľko opatrovanci uhrádzajú

podielové dane. Myslí, že starosta obce a taktiež zamestnanci obce nemajú na to, aby vykonávali funkciu opatrovníka. Má vedomosť o tom, že navrhovaný opatrovník už je opatrovníkom opatrovancov v iných zariadeniach, a teda vie čo táto činnosť vyžaduje a obnáša. Bude riadne a včas zabezpečovať potreby opatrovancov. Práva opatrovancov budú zastrešené človekom, ktorý tomu rozumie a opatrovancov pozná. Ako neziskové organizácie sa stretávajú na rôznych akciách, snažia sa tieto minoritné komunity spájať. Ich vzťah je viacmenej pracovný, poznajú sa po dobu 7 rokov. Dohodli sa, že bude túto funkciu vykonávať bezodplatne, i bez nároku na úhradu cestovného. K otázke exekučného konania vedeného voči jednému z ich opatrovancov potvrdil, že exekučný príkaz a upovedomenie o začatí exekúcie boli doručené opatrovancovi do ich zariadenia. Tieto následne doručili opatrovníkovi. Následne obec začala v tejto veci konať. Majú vedomosť o tom, že suma zrazená v rozpore so zákonom bola opatrovancovi vyplatená. Zo strany Obce Žehra neboli poskytnuté žiadne príspevky na úhrady sociálnej služby opatrovancov ani v čase bývalého vedenia obce. Mesto Michalovce, ktoré im príspevok poskytlo je opatrovníkom vo vzťahu k 1 alebo 2 opatrovancom ich zariadenia. Potvrdil, že nekomunikoval s opatrovníkom o dôvodoch rozviazania pracovného pomeru s opatrovancom Václavom Výstupom, ktorý bol zamestnancom ich zariadenia na základe pracovnej zmluvy. Opatrovníkovi doručili dohodu o ukončení pracovného pomeru tohto opatrovanca čo mu bližšie nešpecifikovali a neobjasňovali. Dôvodom ukončenia pracovného pomeru bola skutočnosť, že sa chránená dielňa ruší. Je pravdou, že ich komunikácia je obojstranne narušená.

12. Opatrovník na pojednávaní s návrhom na zmenu opatrovníka nesúhlasil. Tento žiadal zamietnuť. Jeho právny zástupca poukázal v prednese na to, že podania navrhovateľa preukazujú animozitu medzi štatutárnym zástupcom navrhovateľa a starostom Obce Žehra. Pokiaľ navrhovateľ vyčíta opatrovníkovi, že sa o opatrovancov nezaujíma a neposkytuje im osobný kontakt uviedol, že opatrovník tu nie je na to, aby suploval poskytovanú sociálnu službu, ktorú poskytuje navrhovateľ, resp. suploval zdravotnú starostlivosť o opatrovanca, ale zastupuje opatrovanca pri právnych úkonoch, ktoré nemôže opatrovanec sám vykonávať. Opatrovník zistil, že navrhovateľ vstúpil do majetkových práv opatrovancovi, keď im rozúčtoval náklady na právne služby, ktoré súvisia so všetkými 65 návrhmi. Keď na to poukázal, navrhovateľ argumentoval tým, že došlo k administratívnej chybe a uskutočnil nápravu. V priebehu týchto dní navrhovateľ vyzval opatrovníka k uzavretiu dohody o skončení pracovného pomeru u opatrovanca Václava Výstupa, ktorý túto dohodu neuzatvoril. Má za to, že pre opatrovanca je oveľa vhodnejší postup keď z dôvodu organizačnej zmeny dôjde ku skončeniu jeho pracovného pomeru výpoveďou a opatrovanec získa aj ďalšie nároky z tohto vyplývajúce. K vedenému exekučnému konaniu vo vzťahu k opatrovancovi N. A. poukázal na to, že upovedomenie o začatí exekúcie prevzal navrhovateľ, ktorý ho o tomto konaní neinformoval. Až po vykonaní zrážky z dôchodku opatrovanca začal s ním komunikovať a opatrovník zjednal nápravu. K uvádzanému pochybeniu ohľadom vymáhania pohľadávky z dedičského konania vo vzťahu k opatrovancovi L. K. opatrovník v tejto veci vyzval dediča listom zo dňa 24.10.2024, ktorý doposiaľ uhradil polovicu priznanej sumy. Opatrovník v snahe zabezpečiť kontrolu nad účtami opatrovancov poskytol súčinnosť pri prehlasovaní účtov z pôvodnej banky, ku ktorým má prístup iba navrhovateľ. Pokiaľ požadoval, aby mal rovnocenný prístup, bolo konštatované, že internetbanking banka nezriadi dvom subjektom a celá vec musí byť riešená cez ústredie. Navrhovateľ sa zacyklil vo svojej animozite voči opatrovníkovi. Spustil proces kedy ho chce úplne eliminovať z činnosti opatrovníka. S poukazom na vyjadrenia komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím z opatrnosti vypovedal všetky splnomocnenia, ktoré boli v súvislosti s opatrovancami udelené. Vo svojej výzve na poskytnutie súčinnosti navrhol stretnutie na deň 20.10.2025 na čo navrhovateľ nereagoval. Starosta obce a osoba poverená starostom vo všetkých úkonoch vo vzťahu k opatrovancom J. K. I. sa pokúsili u navrhovateľa opatrovancov dňa 21.10.2025 navštíviť, avšak neúspešne nakoľko im bol vstup zakázaný. Aktuálne je táto možnosť už daná. Poukázal na to, že v zmysle § 55 ods. 1 zákona č. 448/2008 o soc. službách pomoc pri výkone opatrovníckych práv a povinností je sociálna služba povinná poskytovať aj opatrovníkovi. Opatrovníctvo obce je činnosťou poverenou zákonom, čo nie je viazané na jej súhlas a túto nemožno nahrádzať osobou navrhovanou v tomto prípade. Nakoľko navrhovaný opatrovník bol vybratý navrhovateľom, nemôže sa javiť objektívne ako nestranná osoba.

13. Z výpovede starostu Obce Žehra vyplynulo, že starostom tejto obce je od 15.9.2023. Spočiatku bola ich spolupráca s navrhovateľom dobrá. Osobne chodieval do Levoče na psychiatrické oddelenie za účelom udelenia súhlasu, pričom navrhovateľ mu uvedené oznámil až keď bol opatrovanec už v nemocnici. Asi po mesiaci v tejto funkcii ho oslovila zamestnankyňa navrhovateľa s tým, že bolo potrebné vybaviť občianske preukazy 50 opatrovancom pričom tieto boli neplatné po dobu 1-2 rokov.

S poukazom na uvedené má za to, že spolupráca navrhovateľa s bývalým vedením obce zrejme nebola až taká dobrá ako navrhovateľ uvádza. Taktiež keď sa menili účty opatrovancom pracovníčka navrhovateľa mu oznámila, že sa o to snaží už po dobu 2 rokov. Do banky sa nedostavil v dohodnutý deň, nakoľko mu dali vedieť na poslednú chvíľu. Taktiež sa stalo, že v banke od neho pracovníčka navrhovateľa požadovala doklad o tom či je starosta. Pokiaľ ho predložil, uvádzala, že si to potrebuje overiť na obci, preto sa nahneval a odišiel. Následne kontaktoval svoju pracovníčku, aby dohodla ďalšie stretnutie v banke. Ohľadom hospitalizácie opatrovanca v zdravotníckom zariadení v Prešove v zmysle výpovede navrhovateľa mu uvedené zamestnankyňa navrhovateľa oznámila v nedeľu s tým, že má ísť do nemocnice do Prešova udeliť súhlas, pričom opatrovanec bol v nemocnici už týždeň. Do nemocnice šiel nasledujúci deň a informovaný súhlas udelil. Plnú moc zamestnankyniam navrhovateľa ohľadom zdravotnej starostlivosti udelil z dôvodu svojej vyťaženia nakoľko ako starosta obce má i iné povinnosti. Cca pred 2 mesiacmi boli z ich strany plné moci vypovedané. Na udeľovanie súhlasov, ako aj ďalšie úkony súvisiace s výkonom opatrovníctva bol ním poverený J. K. I., ktorý má vyštudovanú sociálnu prácu. Ich spolupráca s navrhovateľom sa zhoršila v dôsledku skutočností, že poslanci obecného zastupiteľstva odmietli schváliť príspevok pre opatrovancov na stravu v požadovanej sume 2000 eur mesačne. Riaditeľ zariadenia ho predtým žiadal o stretnutie, požiadal ho či môže podať takú žiadosť s čím súhlasil. Na zasadnutí obecného zastupiteľstva poslancom vysvetlil situáciu, avšak odmietli uznesenie spočívajúce v úhrade príspevku prijať. Už vtedy bolo zo strany navrhovateľa povedané, že podá návrhy na zmenu opatrovníka. Účty opatrovancov spravuje navrhovateľ. Pokiaľ doručujú súdu správy o hospodárení s majetkom opatrovancov, požadujú od navrhovateľa súčinnosť. Ohľadom vedenia exekučného konania voči jednému z opatrovancov po oznámení uvedenej skutočnosti navrhovateľom kontaktovali exekútoru a došlo k odblokovaniu účtu. Ohľadom nároku jedného z opatrovancov v dedičskom konaní žiadali o vyplatenie finančnej čiastky. Dedičské rozhodnutie im bolo doručené. O vyplatenie tejto sumy žiadali z vlastnej iniciatívy, pripravujú výzvu na vyplatenie zvyšnej sumy. Obec vedie opatrovancom spisy. Kontrolu financovania potrieb opatrovancov zabezpečuje zamestnankyňa ich obce p. B., ktorá zabezpečuje i preberanie pošty opatrovancov. Následne to spolu konzultujú. Keď je niečo potrebné, navrhovateľ ich kontaktuje a potom to riešia. Opatrovnícku funkciu vykonávajú riadne a vzhľadom na to, že za osobu, ktorá bude zabezpečovať výkon povinností vyplývajúcich z výkonu tejto funkcie poveril p. J. I. má za to, že sa táto spolupráca zlepší nakoľko podľa jeho názoru ho riaditeľ zariadenia Domovina, n.o. nemusí. Pred mesiacom sa dohodli, že budú navštevovať opatrovancov, ktorých osobne navštívili v októbri a novembri 2025. On bol prítomný na jednej návšteve. Má vedomosť o tom, že v poslednom období J. I. udeľoval informatívne súhlasy s poskytovaním zdravotnej starostlivosti. Asi pred mesiacom sa o potrebách opatrovancov dopytovali u riaditeľa zariadenia, pokiaľ nebol prítomný, tak jeho zamestnancov. I v minulosti riešili situácie na základe kontaktovania navrhovateľom.

14. Navrhovaný opatrovník Ing. Vladimír Gburík PhD. na pojednávaní s ustanovením za opatrovníka opatrovanca súhlasil. Z jeho výpovede vyplynulo, že ako fyzická osoba doposiaľ nebol ustanovený za opatrovníka. Za opatrovníka bolo ustanovené zariadenie Centrum sociálnych služieb Spišský Štvrtok, ktorého je riaditeľom po dobu 31 rokov, a to je vo vzťahu k 52 opatrovancom. V zariadení poskytujú sociálnu službu 100 klientom. Ich zariadenie spolu s navrhovateľom majú spoločné aktivity, asi 10x v roku sú v kontakte. Uvedené zariadenie ho oslovilo či by súhlasil s výkonom opatrovníckej funkcie s čím súhlasil. Výkon tejto funkcie vo vzťahu ku všetkým opatrovancom by zvládal. Pokiaľ by bolo potrebné poskytnúť informovaný súhlas, uvedené by riešil na základe dohody s konkrétnym zariadením postupne podľa ich požiadaviek. Uvedenú funkciu bude vykonávať bezodplatne. Prípadné hotové výdavky bude znášať on. Na služobné aktivity využíva služobné motorové vozidlo, na súkromné aktivity súkromné. Pri výkone činnosti opatrovníka bude využívať svoje súkromné vozidlo. Opatrovancov pozná v súvislosti s tým, že sa stretávajú pri rôznych aktivitách ako uvádzal. Viacdenné školenia z titulu svojej funkcie absolvoval v minulosti. Aktuálne chodievajú na jednodenné školenia, ktoré sa vykonávajú v prešovskom a košickom kraji. Uvedené nebude prekážkou pre výkon opatrovníckej funkcie. Je bezúhonný, doposiaľ nebol súdne trestaný ani priestupkovo riešený. Jeho vzťah s riaditeľom zariadenia Domovina, n.o. je pracovný, poznajú sa odkedy je riaditeľom tohto zariadenia. Medzi ich zariadeniami nie sú žiadne ekonomické väzby. Skutočnosť, že bude opatrovníkom bude pre opatrovancov prínosom už len z toho dôvodu, že bude s nimi v kontakte. Budú vedieť, že majú niekoho a majú sa s kým porozprávať. Opatrovníkmi klientov zariadenia, ktorého je riaditeľom, sú i orgány územnej samosprávy, a to Mesto Kežmarok, Ružomberok, Svit a Obec Spišský Štvrtok. Udeľovanie informovaných súhlasov na zdravotnú starostlivosť za uvedených opatrovníkov udeľuje ich zariadenie na základe udeleného plnomocenstva s tým, že ich o tejto skutočnosti informujú s výnimkou Obce Spišský Štvrtok, ktorá chodievajú tieto súhlasy do zdravotníckych zariadení udeľovať v čom im poskytujú súčinnosť a do nemocnice s nimi idú ich

autom. Z niektorých obcí chodia opatrovancov navštevovať, z niektorých nie. Návštevy sú sporadické. Opatrovníkom zasielajú finančné vyúčtovania opatrovancov na mesačnej báze na základe ich žiadostí.

15. Právna zástupkyňa navrhovateľa v záverečnej reči žiadala návrhu vyhovieť a priznať navrhovateľovi náhradu trov konania. Poukázala na to, že v zmysle vykonaného dokazovania bol výkon funkcie opatrovníka dlhodobo len formálny a sprevádzaný pochybeniami. Opatrovník o opatrovanca nejavil skutočný záujem, nekontaktoval ho, nenavštevoval, nepozná jeho osobné pomery a neposkytoval potrebnú súčinnosť ani poskytovateľovi sociálnej služby. Jeho formálne správy neraz obsahujúce chyby nemožno považovať za riadny výkon opatrovníctva. Žiadala zohľadniť zistené porušenia povinností opatrovníka a v súlade s princípom predvídateľnosti súdneho rozhodovania reflektovať ust. § 277 CMP.

16. Právny zástupca opatrovníka v záverečnej reči žiadal návrh zamietnuť a priznať nárok na náhradu trov konania. Poukázal na to, že vykonaným dokazovaním nebolo preukázané to, aby opatrovník nevykonával svoju funkciu riadne. Vytykané pochybenia vyvrátili. K udelenému plnomocenstvu zamestnancom navrhovateľa uviedol, že riaditeľ zariadenia takýmto spôsobom hľadal možnosť zrýchlenej komunikácie s opatrovníkom pričom uvažovalo sa aj o generálnej plnej moci čo opatrovník odmietol. Uvádzané pochybenia vo výkone činnosti opatrovníka neboli takého charakteru, ktoré mali dosah na život opatrovancov a odôvodňovali by zmenu opatrovníka. Je neuveriteľné, že opatrovník z oblasti verejnej správy má byť nahradený súkromnou osobou, ktorá navyše tvrdí, že bude túto činnosť vykonávať na vlastné náklady. Poukázal na to, že z výpovede navrhovaného opatrovníka vyplynulo, že činnosť Obce Žehra ako opatrovníka sa nerealizuje v iných intenciách ako sú tieto inštitúcie zvyknuté.

17. Prokurátorka v záverečnom prednese odporučila návrhu vyhovieť. Poukázala na to, že ustanovený opatrovník uvedenú funkciu vykonáva iba formálne. Reaguje stále iba na výzvu zariadenia, nakladanie s majetkom opatrovanca ponecháva na zariadenie, následne toto nakladanie žiadnym spôsobom nekontroluje. Správy síce predkladá, tieto si však výlučne žiada od zariadenia. S opatrovancami neudržiava žiaden kontakt, nepozná ich sociálnu anamnézu ani rodinných príslušníkov. Neposkytuje sociálnemu zariadeniu potrebnú súčinnosť, ktorá je nevyhnutná. K tvrdeniu o vylúčení akéhokoľvek kontrolného mechanizmu v prípade vyhovenia návrhu poznamenala, že doterajší opatrovník žiadnu kontrolu zariadenia ani nevykonával.

18. Procesná opatrovníčka ponechala rozhodnutie na úvahe súdu.

19. Okresný súd Spišská Nová Ves rozsudkom sp. zn. P/144/2001-35 zo dňa 21.12.2001, právoplatným dňa 17.1.2002 pozbavil A. B., nar. X.X.XXXX spôsobilosti na právne úkony. Konanie o ustanovenie opatrovníka vylúčil na samostatné konanie. Upustil od doručenia rozhodnutia pozbavovanému. Štátu a účastníkom právo na náhradu trov konania nepriznal.

20. Okresný súd Spišská Nová Ves uznesením sp. zn. 15Ps/33/2021-16 zo dňa 7.2.2022, právoplatným dňa 8.3.2022 zmenil uznesenie Okresného súdu Spišská Nová Ves č. k. 13P/295/2013-6 z 15. novembra 2013 tak, že z funkcie opatrovníka pre A. B., nar. X.X.XXXX, bytom L., I., R. X, C. uvoľnil J. L. S., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom C. T. XXX/XX, H. E. a do funkcie opatrovníka ustanovil obec Žehru, ktorá je oprávnená a povinná opatrovanca zastupovať, spravovať jeho majetok a dbať pri tom na pokyny súd (výrok I). Opatrovníkovi uložil povinnosť predkladať súdu raz za šesť mesiacov správu o nakladaní s majetkom opatrovanca (výrok II). Trovy konania účastníkom nepriznal (výrok III.).

21. Podľa oznámenia o odložení podnetu JUDr. Zuzany Stavrovskej, komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím zo dňa 11.8.2025 pôsobnosť komisára sa nevzťahuje na riešenie sporov medzi fyzickými osobami, ani posudzovanie konania fyzických osôb v súkromnoprávných vzťahoch. V súvislosti s riadnym výkonom funkcie opatrovníka a kontrolou tejto funkcie je stanovená iba v obmedzenom rozsahu a pri jej extenzívnom výklade, a to v rámci možnosti poskytnutia všeobecného stanoviska k dodržiavaniu práv osôb so zdravotným postihnutím priznaných Dohovorom o právach osôb so zdravotným postihnutím. Nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia o pozbavení alebo obmedzení spôsobilosti na právne úkony osobe, o ktorej spôsobilosti na právne úkony súd konal a ustanovení opatrovníka, resp. rozhodnutím o zmene opatrovníka prechádza zodpovednosť za dodržiavanie, ochranu a uplatňovanie práv a právnych záujmov na ustanoveného opatrovníka. Zanedbanie právnych úkonov týkajúcich sa zdravia, ktorého následkom je ohrozenie alebo poškodenie zdravia či života opatrovanca v zmysle článku 25 Dohovoru je zlyhaním opatrovníka pri výkone tejto funkcie. Z doktríny

občianskeho zákonníka vyplýva, že v prípade ak je obec ustanovená ako opatrovník, vykonáva túto funkciu výlučne obec prostredníctvom svojich zamestnancov, a to na základe rozhodnutia súdu a v súlade s úlohami miestnej štátnej správy. Uzatvorenie plnomocenstva z iniciatívy opatrovníka alebo splnomocnenca komisárka považuje za rozporné s princípom súdneho ustanovenia zákonného zastúpenia a nesúladné s platným právnym poriadkom SR. S poukazom na ustanovenie § 8 ods. 12 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov, ktoré výslovne vylučuje poskytovateľa sociálnych služieb a ich zamestnancov z ustanovenia opatrovníka, a to aj z dôvodu konfliktu záujmov, takéto plnomocenstvo možno považovať za obchádzanie zákona. V závere oznámenia komisárka poukázala na kontrolu výkonu funkcie opatrovníka zo strany súdu v zmysle § 93 Vyhľadávky MS SR č. 543/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v spojení s § 275 a § 277 CMP.

22. Podľa ust. § 248 ods. 1 zák. č. 161/2015 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277. Ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil a ustanoví jej opatrovníka.

23. Podľa ust. § 274 ods. 1, 2 CMP, o opatrovníkovi súd rozhoduje v uznesení. V uznesení, ktorým ustanovuje opatrovníka, súd vymedzí rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

24. Podľa § 275 CMP, súdom ustanovený opatrovník vykonáva svoje práva a povinnosti riadne a dbá na pokyny súdu.

25. Podľa § 276 CMP súd odvolá opatrovníka z výkonu funkcie na jeho návrhu.

26. Podľa § 277 ods. 1,2 CMP, súd dohliada na spôsob výkonu funkcie opatrovníka. Súdom opatrovníka odvolá, ak stratí spôsobilosť na výkon funkcie, porušuje povinnosti, zneužíva svoje práva alebo z iných vážnych dôvodov.

27. Podľa ust. § 27 ods. 2,3 Občianskeho zákonníka zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorého súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník. Ak sa za opatrovníka nemôže ustanoviť príbuzný fyzickej osoby ani iná osoba, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, ustanoví súd za opatrovníka orgán miestnej správy, prípadne jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať svojím menom. (§ 18 ods. 1).

28. Civilný mimosporový poriadok stanovuje okruh účastníkov buď ako procesné účastníctvo založené na výslovnom označení v zákone (§ 7 ods. 1 CMP) alebo procesné účastníctvo osôb, o ktorých právach a povinnostiach sa má konať. Záonné (taxatívne) vymedzenie účastníkov prichádza do úvahy iba v konaniach, ktoré sa môžu začať na návrh. Postavenie účastníka konania ak sa konanie začalo podaním návrhu bude mať vždy navrhovateľ. Navrhovateľ musí v zmysle zákona spĺňať jednak procesné podmienky – musí mať procesnú subjektivitu a tiež procesnú spôsobilosť. Okrem procesných podmienok zákon spája legitímáciu navrhovateľa s preukázaním právneho záujmu o vec. Na podanie návrhu na začatie konania je legitímovaný len ten, kto má o vec právny záujem. Právny záujem možno odvodiť od jeho právneho postavenia, keď medzi ním a osobou, o ktorej sa bude konať existuje odvodený právny vzťah. Súdom uvádza, že navrhovateľ je aktívne legitímovaným subjektom na iniciovanie návrhu na zmenu opatrovníka, a teda nie sú splnené podmienky pre rozhodnutie súdu o odmietnutí podania v zmysle ustanovenia § 8 ods. 1 CMP. Jeho právny záujem na konaní vyplýva z ustanovení zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov v zmysle ktorého zabezpečuje opatrovancom starostlivosť poskytovaním sociálnej služby. Zároveň ide o konanie, ktoré možno začať i bez návrhu.

29. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že návrh na zmenu opatrovníka nie je dôvodný. Za opatrovníka bola opatrovancovi ustanovená právnická osoba, nakoľko sa nepodarilo nájsť vhodnú fyzickú osobu pre túto funkciu pričom príbuzní o opatrovanca neprejavujú záujem doposiaľ. Ide o tzv. verejného opatrovníka, ktorý vykonáva túto funkciu prostredníctvom svojich pracovníkov na základe rozhodnutia súdu a v súlade s vymedzením úloh miestnej štátnej správy a jej zariadení. Ustanovenie právnickej osoby za opatrovníka má mať v zásade len výnimočný charakter, a to až v prípade ak

žiadna fyzická osoba nie je schopná alebo ochotná túto funkciu zodpovedne vykonávať alebo nemá na to vytvorené všetky predpoklady. V konaní nebolo preukázané, žeby pri výkone funkcie opatrovníka dochádzalo k závažným nedostatkom, ku konaniu v rozpore so záujmom nesvojprávneho, k neplneniu funkcie opatrovníka alebo zanedbávaniu jeho povinností vo vzťahu k nesvojprávemu v dôsledku čoho by mu vznikla ujma. Potrebné úkony v záujme opatrovancov boli zo strany opatrovníka zrealizované i keď po viacerých výzvach zo strany navrhovateľa. Nedostatočne flexibilnú spoluprácu s navrhovateľom nemožno považovať za nedostatok takej kvality, ktorý by odôvodňoval odvolanie opatrovníka. Podľa názoru súdu je potrebné prihliadnúť na skutočnosť, že opatrovník vykonáva túto funkciu vo vzťahu k 65 opatrovancom. Plní i úlohy na úseku územnej samosprávy a miestnej štátnej správy. Navrhovateľ sa na tunajšom súde domáha zmeny opatrovníka vo vzťahu ku všetkým opatrovancom. V konaniach poukazuje na pochybenia opatrovníka voči konkrétnym opatrovancom. Súd zdôrazňuje, že spolupráca opatrovníka s orgánom sociálnej služby, ktorý zabezpečuje opatrovancom starostlivosť na základe zmlúv o poskytovaní sociálnej služby je nevyhnutná. Je pochopiteľné, že prvotnými informáciami o potrebných úkonoch spojených so zabezpečovaním starostlivosti opatrovancov vrátane nevyhnutných zdravotných úkonov prevažne disponuje navrhovateľ. Zároveň súd uvádza, že spolupráca uvedených subjektov bola obojstranne narušená čo potvrdil i navrhovateľ vo svojej výpovedi, ktorý neoboznámil opatrovníka s dôvodmi rozviazania pracovného pomeru s jedným z opatrovancov či neumožnil mu vstup do zariadenia. Pokiaľ navrhovateľ poukazoval na nedostatočne aktívny prístup opatrovníka v súvislosti s vedením exekučného konania či dedičského konania vo vzťahu ku konkrétnym opatrovancom, tieto boli odstránené pričom v konaní bolo preukázané, že o exekučnom konaní opatrovník nemal vedomosť. Na základe oznámenia navrhovateľa vo veci nároku opatrovanca na vyplatenie dedičského podielu opatrovanca opatrovník konal a časť podielu už bola vyplatená. K udelenému plnomocenstvu zamestnancom navrhovateľa v oblasti zastupovania opatrovancov pri úkonoch zdravotnej starostlivosti súd uvádza, že ide o dvojstranný právny úkon, ktorý je možné uzavrieť so súhlasom oboch zúčastnených strán. Tento bol teda uzavretý i so súhlasom zamestnancov zariadenia. Navyše v konaní i z výsluchu štatutárneho zástupcu navrhovateľa vyplynulo, že informované súhlasy s poskytovaním zdravotnej starostlivosti boli opatrovníkom udelené, dokonca v konkrétnom uvádzanom prípade starosta Obce Žehra mal tento súhlas udeliť v zdravotníckom zariadení v Prešove počas dňa pracovného pokoja v nedeľu večer. Navrhovaný opatrovník v konaní potvrdil, že v zariadení, ktorého je dlhodobo riaditeľom, je v tejto oblasti prax rovnaká kedy súhlasy udeľujú na základe uzavretého plnomocenstva zamestnanci tohto zariadenia s výnimkou Obce Spišský Štvrtok. Uvedené pochybenie na ktoré poukázala i komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím aktuálne bolo odstránené, nakoľko opatrovníkom boli udelené plné moci odvolané a informované súhlasy sú ním udeľované. Súdom uloženú povinnosť spočívajúcu v doručovaní správ o opatrovancovi a správe jeho majetku opatrovník riadne plní. Skutočnosť, že v tomto smere žiada o súčinnosť zariadenie sociálnej služby je čiastočne odôvodnená tým, že uvedené zariadenie zabezpečuje opatrovancom starostlivosť a naplňa ich potreby čo predpokladá a vyžaduje nevyhnutnú spoluprácu medzi uvedenými subjektmi. V konaní nebolo sporné, že takýmto spôsobom obec spolupracovala s navrhovateľom i v minulosti pričom nebolo preukázané, aby v dôsledku tejto skutočnosti došlo k nakladaniu s majetkom opatrovanca v rozpore s jeho záujmom. Zároveň navrhovaný opatrovník v konaní potvrdil rovnakú prax v zariadení, ktorého je riaditeľom i v tejto oblasti. Súd však poukazuje na to, že uvedené opatrovníka neospravedlňuje a je jeho povinnosťou viesť riadne účtovnú evidenciu opatrovancov a kontrolovať hospodárenie s ich majetkom. Podľa názoru súdu k narušeniu vzťahov a spolupráce medzi navrhovateľom a opatrovníkom prispela skutočnosť spočívajúca v neposkytnutí finančného transferu a príspevku na stravné opatrovancov obcou. I keď štatutárny zástupca navrhovateľa vo výpovedi uviedol, že uvedená skutočnosť nie je predmetom opatrovníctva, na uvedené navrhovateľ opakovane a podrobne poukazoval v písomných podaniach. Súd uvádza, že nie je možné stotožňovať povinnosti opatrovníka s plnením úloh obce na úseku územnej samosprávy či miestnej štátnej správy. Taktiež je zrejmé, že k nedostatočnej spolupráci prispel i narušený vzťah medzi štatutárnymi zástupcami opatrovníka a navrhovateľa. V tejto súvislosti opatrovník splnomocnil na vykonávanie úkonov vyplývajúcich z funkcie opatrovníka konkrétneho zamestnanca, ktorý disponuje vysokoškolským vzdelaním v oblasti sociálnej práce. Navrhovateľ potvrdil, že prístup opatrovníka sa po podaní návrhu zmenil a spolupráca sa zlepšila. Opatrovník sa začal aktívne zaujímať o opatrovancov, týchto v zariadení i navštívil. Taktiež súd nedospel k presvedčeniu o tom, že navrhovaná zmena opatrovníka bude prínosom pre opatrovancov. Obec ako právnická osoba disponuje administratívnym aparátom, prostredníctvom ktorého vykonáva opatrovnícku funkciu. Navrhovaný opatrovník je štatutárnym zástupcom sociálneho zariadenia v súvislosti s čím je pracovne vyťažovaný a plní úlohy vyplývajúce z tejto funkcie. Skutočnosť, že sa s opatrovancami stretáva počas akcií sociálnych zariadení neodôvodňuje zmenu opatrovníka. Súd uvádza, že opatrovník zastupuje

opatrovancov pri uzatváraní právnych úkonov, ktoré v dôsledku pozbavenia či obmedzenia spôsobilosti na právne úkony opatrovanec nemôže sám vykonávať. Navyše aktuálne sa opatrovník o opatrovancov aktívne zaujíma. Súd uvádza, že pre rozhodnutie súdu je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Pochybenie opatrovníka spočívajúce v udelení plnomocenstva na udelenie súhlasov s poskytovaním zdravotnej starostlivosti bolo odstránené. Boli vykonané opatrenia na zlepšenie spolupráce opatrovníka s navrhovateľom v poverení konkrétnej osoby pri plnení úloh opatrovníka, ktoré sú riadne vykonávané. Pre úplnosť dopĺňa, že súd prihliada na špecifiká konkrétneho prípadu, a preto nie je možné prihliadať rozhodnutie súdu v inej skutkovej veci v zmysle prednesu právnej zástupkyne navrhovateľa.

30. V zmysle uvedeného, keďže súd nezistil skutočnosti odôvodňujúce odvolanie opatrovníka z výkonu funkcie, návrh na zmenu opatrovníka zamietol ako nedôvodný.

31. trovách konania súd rozhodol podľa § 57 CMP a nárok na ich náhradu účastníkom nepriznal nakoľko nevzhladol existenciu okolností, pre ktoré by priznanie nároku na náhradu trov voči niektorému z účastníkov konania bolo spravodlivé. Súd uvádza, že v konaniach podľa CMP nevychádza zo zásady úspešnosti. Považuje za spravodlivé, aby svoje trovy znášal každý účastník konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje v troch vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 127 CSP, ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.

Podľa § 365 odsek 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 odsek 1, odsek 2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.